

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

*a art. 16 alin. (3) din Legea cu privire la arbitrajul comercial internațional
nr. 24 din 22 februarie 2008, publicată în Monitorul Oficial
al Republicii Moldova Nr. 88-89 art. 316 din 20.05.2008*

09:30

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA	
Intrare Nr.	1539
" 05 " 06	2023

A. Autorul excepției de neconstituționalitate**A.2. Persoană juridică**

1. Denumire și sediu: “Optimo IT Solutions” Ltd. cu sediul în Republica Bulgaria, Sofia, BG-1000, str. 11 August 17.

2. Numărul și data înregistrării: Nr. 131056813 din 07.03.2003

3. Numele administratorului: Tsvetan Stoianov Dimitrov

4. Telefon și e-mail:

5. Reprezentanți

avocat Ion Căpăfînă, Licența nr. A 0251

avocat Mihai Silța, Licența nr. 3583

6. Adresa reprezentantului (va fi anonimată)

7. Telefonul și e-mail-ul reprezentantului (vor fi anonimizate)

A.3. Instanța de judecată

1. Denumirea instanței de judecată/sediu: Judecătoria Chișinău, sediul Centru

2. Judecător: Diana Tricolici

4. Adresa instanței de judecată: mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr.162

5. Telefonul și e-mail-ul instanței de judecată: Tel: (022) 27-55-44; 27-52-54; 27-27-40; 27-72-71; e-mail - jcc@justice.md

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun

1) La 21 februarie 2014 a fost încheiat Acordul General Nr. 142 între Întreprinderea de Stat "Centrul de Stat al Resurselor Informaționale "Registru" (în prezent Agenția Servicii Publice a Republicii Moldova) și Societatea UAB "Garsu Pasaulis" (Vilnius, Lituania).

2) În baza Acordului General Nr. 142, la data de 31 martie 2014, părțile au încheiat Acordul adițional Nr. 253 pentru utilizarea programului specializat.

3) Obiectul Acordului adițional nr.253 din 31 martie 2014 privind utilizarea programului specializat încheiat între părți este transferul drepturilor exclusive de utilizare a programului specializat pe teritoriul Republicii Moldova în cadrul funcționării Sistemului automatizat de producere și personalizare a documentelor, transferul documentației tehnice și o copie de rezervă a programului specializat, precum și furnizarea de alte servicii specificate de părți.

4) La 22 mai 2020, între Agenția Servicii Publice și UAB "Garsu Pasaulis" a fost încheiat Acordul suplimentar nr.1 la Acordul adițional nr.253 din 31 martie 2014 pentru utilizarea programului specializat conform căreia Societatea UAB "Garsu Pasaulis" a transferat cu acordul Agenției Servicii Publice toate drepturile și obligațiile sale societății "Optimo Service Ltd" (Bulgaria, Sofia).

5) Părțile acordului au stabilit un preț pentru fiecare tip de document produs și personalizat, precum și procedura de plată a redevențelor. Astfel, cuantumul redevențelor și modul de efectuare a plăților au fost stabilite în Acordul adițional nr.253 din 31 martie 2014 pentru utilizarea programului specializat.

6) Ulterior, la 26 octombrie 2020, în baza prevederilor Acordului suplimentar nr.253 privind utilizarea software-ului specializat din 31 martie 2014 și a Acordului adițional nr.1 la prezentul acord, între Agenția Servicii Publice, compania UAB "Garsu Pasaulis" și Societatea "Optimo Service Ltd" a încheiat Acordul suplimentar nr.2 la Acordul suplimentar Nr. 253 pentru utilizarea software-ului specializat conform căruia Optimo Service Ltd a transferat integral toate drepturile și obligațiile sale, cu acordul Agenției Servicii Publice către Optimo IT Solutions Ltd care acționează în calitate de Reclamant în procedura de arbitraj.

7) La data de 3 iulie 2022 de către Optimo IT Solutions Ltd. a fost depusă cererea de arbitraj împotriva I.P. "Agenția Servicii Publice" (Republica Moldova) privind încasarea datoriei, penalității contractuale, a cheltuielilor arbitrale și de asistență juridică.

8) La bază este invocată convenția arbitrală inclusă în pct. 9.2 și pct. 10.3 din Acordul General nr. 142 și Contractul nr. 253 în litigiu prin care s-a convenit că în cazul în care este imposibilă soluționarea litigiilor și neînțelegerilor rezultate din contracte prin negocieri, acestea vor fi examinate de către Curtea de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, în baza Regulaentului Curții iar Tribunalul arbitral va fi compus din trei arbitri, câte unul numit de fiecare parte și un președinte, ales de cei doi.

9) Cauza este înregistrată sub nr. 63/1121/22 și se află pe rolul Curții de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova la etapa preliminară.

10) La data de 01.11.2022 dosarul a fost transmis Tribunalului arbitral constituit și a fost stabilită data ședinței preliminare.

11) Pârâtul I.P. "Agenția Servicii Publice" în ședință preliminară a pretins că Tribunalul arbitral al Curții de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie, constituit legal este incompetent să rețină și să judece cauza arbitrală.

12) În conformitate cu prevederile art.16 (1) din Legea 24-XVI din 22.02.2008 cu privire la arbitrajul comercial internațional, *tribunalul arbitral poate să decidă asupra competenței sale, precum și asupra oricăror obiecții referitor la existența sau validitatea convenției de arbitraj. În acest scop, clauza arbitrală prevăzută în contract trebuie să fie interpretată ca o convenție distinctă de alte clauze contractuale. Hotărârea tribunalului arbitral privind nulitatea contractului nu atrage de plin drept nulitatea clauzei arbitrale.*

13) De asemenea, în conformitate cu prevederile art.35 (1) din Regulamentul Curții de Arbitraj Comercial Internațional cu privire la procedura de arbitraj comercial internațional aprobat prin Decizia Consiliului Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova din 18.12.2020, *tribunalul arbitral poate să decidă asupra competenței sale de a soluționa litigiul, precum și asupra oricăror obiecții referitor la existența sau valabilitatea convenției de arbitraj.*

14) Urmare a examinării poziției părților privind competența Tribunalului arbitral în cadrul ședințelor preliminare din 17.11.2022 și 01.12.2022, prin Încheierea nr. 03-907 din 19.12.2022 Tribunalul arbitral a decis asupra competenței ca asupra unei chestiuni preliminare și s-a declarat competent de a examina fondul cauzei.

15) Încheierea nr. 03-907 din 19.12.2022 privind competența Tribunalului arbitral a fost contestată de I.P. “Agenția Servicii Publice” la data de 30.12.2022 prin cererea de desființare de depusă la Judecătoria Chișinău (sediul Centru) și se află la etapa de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare.

16) I.P. “Agenția Servicii Publice” și-a întemeiat cererea de desființare a Încheierii Tribunalului arbitral din 19.12.2022 pe prevederile art.16 (3) din Legea 24-XVI din 22.02.2008 cu privire la arbitrajul comercial internațional, care prevede că *Tribunalul arbitral poate să decidă asupra declarației menționate la alin.(2) ca asupra unei chestiuni preliminare sau în hotărârea privind fondul litigiului. Dacă tribunalul arbitral decide, ca o chestiune preliminară, că este competent, orice parte, în decursul a 30 de zile din data primirii comunicării despre decizie, poate cere instanței judecătorești competente, conform Codului de procedură civilă să se pronunțe în această privință, decizia neputând fi atacată. Până la luarea deciziei de către această autoritate, tribunalul arbitral poate continua procedura arbitrală și poate pronunța hotărârea.*

17) La fel, I.P. “Agenția Servicii Publice” și-a întemeiat cererea de desființare a Încheierii Tribunalului arbitral pe prevederile art. 477-481 Cod de Procedură Civilă a Republicii Moldova, referindu-se în acest mod la procedura de desființare a hotărârilor arbitrale.

C. Obiectul sesizării

Prezenta sesizare are drept obiect exercitarea controlului constituționalității:

- sintagma “*decizia neputând fi atacată*” folosită în prevederea art. 16 alin. (3) din Legea cu privire la arbitrajul comercial internațional nr. 24 din 22.02.2008 – care restrânge dreptul la acces liber la justiție și dreptul la un remediu efectiv, prevăzute de art. 6 și art. 13 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului.

Articolul 16. Dreptul tribunalului de a decide asupra propriei competențe

*(3) Tribunalul arbitral poate să decidă asupra declarației menționate la alin.(2) ca asupra unei chestiuni preliminare sau în hotărîrea privind fondul litigiului. Dacă tribunalul arbitral decide, ca o chestiune preliminară, că este competent, orice parte, în decursul a 30 de zile din data primirii comunicării despre decizie, poate cere instanței judecătorești competente, conform Codului de procedură civilă să se pronunțe în această privință, **decizia neputînd fi atacată**. Pînă la luarea deciziei de către această autoritate, tribunalul arbitral poate continua procedura arbitrală și poate pronunța hotărîrea.*

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție

1. Prevederi relevante ale Constituției

Articolul 1

Statul Republica Moldova

- (1) Republica Moldova este un stat suveran și independent, unitar și indivizibil.
- (2) Forma de guvernământ a statului este republica.
- (3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

- (1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

- (1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.
- (2) Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.

Articolul 119

Folosirea căilor de atac

Împotriva hotărîrilor judecătorești, părțile interesate și organele de stat competente pot exercita căile de atac, în condițiile legii.

2. Prevederi relevante ale Convenției Europene a Drepturilor Omului

Articolul 6

Dreptul la un proces echitabil

1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Articolul 13

Dreptul la un recurs efectiv

Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

3. Prevederi relevante din Codul de procedură civilă

Articolul 2.

Legislația procedurală civilă

(1) Procedura de judecare a cauzelor civile în instanțele judecătorești de drept comun este stabilită de Constituția Republicii Moldova, de hotărârile și deciziile Curții Europene a Drepturilor Omului, de hotărârile Curții Constituționale, de prezentul cod și de alte legi organice. Normele de drept procedural civil din alte legi trebuie să corespundă dispozițiilor fundamentale ale Constituției Republicii Moldova și prezentului cod.*

Articolul 5.

Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

(2) Nici unei persoane nu i se va refuza apărarea judiciară din motiv de inexistență a legislației, de imperfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației în vigoare.

Articolul 6.

Modalitățile de apărare a drepturilor, libertăților și intereselor legitime

Instanța judecătorească exercită apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime prin somare la executarea unor obligații, prin declararea existenței sau inexistenței unui raport juridic, prin constatarea unui fapt care are valoare juridică, prin alte modalități, prevăzute de lege.

Articolul 19.

Înfăptuirea justiției numai în instanță judecătorească

(1) În cauzele civile, justiția se înfăptuiește potrivit reglementărilor legislației procedurale civile și numai de către instanțele judecătorești și de judecătorii ei, numiți în funcție în modul stabilit de lege. Constituirea de instanțe extraordinare este interzisă.

Articolul 27.

Disponibilitatea în drepturi a participanților la proces

(1) Disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Articolul 477.

Contestarea hotărârii arbitrale

(1) Hotărârea arbitrală pronunțată pe teritoriul Republicii Moldova poate fi contestată în instanța care ar fi fost competentă să examineze cauza civilă în lipsa clauzei de arbitraj, de către părțile în arbitraj, înaintînd o cerere de desființare a hotărârii arbitrale în conformitate cu art.479.

Articolul 481.**Încheierea judecătorească cu privire la contestarea hotărîrii arbitrale**

(5) Încheierea judecătorească privind desființarea hotărîrii arbitrale sau privind refuzul de a o desființa poate fi atacată în ordinea și în termenele stabilite de prezentul cod.

4. Prevederi relevante din Legea privind arbitrajul comercial internațional**Articolul 16.****Dreptul tribunalului de a decide asupra propriei competențe**

(3) Tribunalul arbitral poate să decidă asupra declarației menționate la alin.(2) ca asupra unei chestiuni preliminare sau în hotărîrea privind fondul litigiului. Dacă tribunalul arbitral decide, ca o chestiune preliminară, că este competent, orice parte, în decursul a 30 de zile din data primirii comunicării despre decizie, poate cere instanței judecătorești competente, conform Codului de procedură civilă să se pronunțe în această privință, **decizia neputînd fi atacată**. Pînă la luarea deciziei de către această autoritate, tribunalul arbitral poate continua procedura arbitrală și poate pronunța hotărîrea.

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție

Potrivit art.II din Convenția Europeană de arbitraj comercial internațional încheiată la Geneva la 21.04.61 la care Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.1331-XIII din 26.09.97, în cazurile prevăzute de art. 1, paragraful I al Convenției, persoanele juridice calificate, prin legea care le este aplicată, drept persoane juridice de drept public, au facultatea de a încheia în mod valabil convenții de arbitraj.

La fel, în spiritul Convenției, Legiuitorul a statuat facultatea Statului (prin intermediul organelor competente ale acestuia) de a participa în raporturile juridice civile pe poziții de egalitate cu celelalte subiecte de drept (art.174 Cod Civil al Republicii Moldova).

În conformitate cu prevederile art. 2 (1) din Legea 24-XVI din 22.02.2008 cu privire la arbitrajul comercial internațional, convenția de arbitraj semnifică un acord în a cărui bază părțile remit spre soluționare în arbitraj toate litigiile sau o parte din litigiile care au apărut sau care ar putea să apară între ele ca rezultat al unui raport juridic contractual sau necontractual.

Dispoziții similare se conțin și în prevederile art.7 (1) din aceeași Lege, care statuează că convenția de arbitraj este acordul prin care părțile supun arbitrajului toate litigiile sau anumite litigii care au apărut sau care ar putea să apară între ele cu privire la un raport juridic determinat, contractual sau necontractual. Convenția de arbitraj poate avea forma unei clauze compromisorii într-un contract sau a unei convenții separate.

Convenția de arbitraj înserată în textul Acordului General Nr. 142 între Întreprinderea de Stat "Centrul de Stat al Resurselor Informaționale "Registru" (în prezent Agenția Servicii Publice a Republicii Moldova) și Societatea UAB "Garsu Pasaulis" (Vilnius, Lituania), ulterior toate drepturile și obligațiunile, inclusiv, cele care reies din convenția de arbitraj, au fost transferate cu acordul expres al I.P. „Agenția Servicii Publice” către "Optimo Service Ltd" (Bulgaria, Sofia).

Posibilitatea cesiunii drepturilor și obligațiilor contractuale, precum și a convenției de arbitraj înserată în actul juridic cesionat a fost acceptată și de puterea judecătorească. Astfel, Plenul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova în Hotărârea nr.2 din 30 martie 2015 „Cu privire la aplicarea de către instanțele de judecată a prevederilor legale la soluționarea unor chestiuni în cadrul examinării litigiilor în care părțile au încheiat convenția de arbitraj” a statuat următoarele: „Cesiunea de creanță în privința căreia este încheiată convenția de arbitraj are drept consecință și cesiunea către cesionar a convenției de arbitraj.”

Astfel, este cert, că convenția de arbitraj încheiată între I.P. „Agenția Servicii Publice” și "Optimo Service Ltd" (Bulgaria, Sofia) este un acord distinct (act juridic), înserat în textul Acordului General Nr. 142 de remitere spre soluționare în arbitraj a litigiilor care au apărut între părțile Acordului.

Conform prevederilor art. 308 din Codul Civil al Republicii Moldova, actul juridic civil este manifestarea de către persoane fizice și juridice a voinței îndreptate spre nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice civile, Codul civil conținând și condițiile de valabilitate ale acestuia, precum și categoriile de nulitate, temeiurile declarării acesteia, precum și efectele nulității.

În special, remarcăm că părțile Acordului General Nr. 142, precum și părțile către care a avut loc transferarea drepturilor au executat cu bună credință obligațiile sale contractuale începând cu momentul semnării acordului și până în luna august 2020 fără a invoca nulitatea acestuia, dar și a convenției de arbitraj înserată în textul Acordului. Nu există vreo hotărâre judecătorească

definitivă prin care Acordul General Nr. 142 sau convenția de arbitraj inserată în textul acestuia ar fi declarate nule.

În schimb, I.P. „Agenția Servicii Publice” a invocat lipsa de competență (incompetența) tribunalului arbitral legal constituit, declarând nulitatea convenției de arbitraj (fără a identifica categoria nulității) în cadrul procedurii prealabile de arbitraj.

Tribunalul arbitral a făcut uz de prevederile legale și a respins excepția de incompetență invocată de I.P. „Agenția Servicii Publice” prin Încheierea nr. 03-907 din 19.12.2022 și s-a declarat competent de a examina fondul cauzei.

De remarcat, că pe lângă prevederile legale care presupun obligația tribunalului arbitral să decidă asupra propriei competențe de a judeca litigiul, soluția a fost confirmată și prin Hotărârea nr.2 din 30 martie 2015 „Cu privire la aplicarea de către instanțele de judecată a prevederilor legale la soluționarea unor chestiuni în cadrul examinării litigiilor în care părțile au încheiat convenția de arbitraj” a Plenului Curții Supreme de Justiție prin următoarele: „Deși convenția arbitrală este un act juridic de natură contractuală, ea produce efecte importante și în planul dreptului procedural: un efect negativ constă în excluderea competenței instanțelor judecătorești în soluționarea litigiului ce formează obiectul convenției de arbitraj, dar și un efect pozitiv, care constă în puterea arbitrajului sau arbitrilor de a statua asupra propriei lor competențe.”

În consecință, I.P. „Agenția Servicii Publice” urmare a prevederilor art.16 (3) din Legea 24-XVI din 22.02.2008 cu privire la arbitrajul comercial internațional a cerut instanței de judecată anularea Încheierii nr. 03-907 din 19.12.2022 pronunțate de Tribunalul arbitral al Curții de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie, constituit legal, printr-o cerere de desființare a hotărârii arbitrale în temeiul art. 477-481 din Codul de procedură Civilă a Republicii Moldova.

Chiar dacă, prevederile care se conțin în art.477-481 din Codul de procedură Civilă a Republicii Moldova presupun posibilitatea contestării hotărârilor arbitrale, asemenea contestări se referă la hotărârile tribunalelor arbitrale prin care s-a încheiat procedura arbitrală, adică s-a decis asupra fondului litigiului.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 32 din Legea 24-XVI din 22.02.2008 cu privire la arbitrajul comercial internațional:

„ (1) *Procedura arbitrală se încheie odată cu pronunțarea hotărârii arbitrale finale sau cu emiterea încheierii de către tribunalul arbitral în conformitate cu alin.(2).*

(2) *Tribunalul arbitral pronunță încheierea procedurii arbitrale în cazul în care:*

a) *reclamantul își retrage pretențiile, cu excepția cazului când pârîtul ridică obiecții, iar tribunalul arbitral recunoaște că pârîtul are un interes legitim ca litigiul să fie soluționat în mod definitiv;*

b) *părțile au convenit asupra încheierii procedurii arbitrale;*

c) *tribunalul arbitral constată că, din anumite motive, continuarea procedurii a devenit inutilă sau imposibilă.”*

În aceste circumstanțe, este evident, că sintagma “*decizia neputând fi atacată*” folosită în prevederea art. 16 alin. (3) din Legea cu privire la arbitrajul comercial internațional nr. 24 din 22.02.2008, corelată cu prevederile art.477-481 din Codul de Procedură Civilă a Republicii Moldova produce următoarele consecințe:

- a) Contravine prevederilor Articolului 5 din Constituția Republicii Moldova „Accesul liber la justiție”, care prevede că:
 „(1) Orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.
 (2) Nici unei persoane nu i se va refuza apărarea judiciară din motiv de inexistență a legislației, de imperfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației în vigoare.”
- b) Contravine prevederilor Articolului 4 din Constituția Republicii Moldova „Drepturile și libertățile omului”, care prevede că:
 „(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.”
- c) Contravine prevederilor Articolului 20 din Constituția Republicii Moldova „Accesul liber la justiție”, care prevede că:
 „(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.
 (2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”
- d) Contravine prevederilor art. 119 din Constituția Republicii Moldova „Folosirea căilor de atac” care prevede că:
 „Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și organele de stat competente pot exercita căile de atac, în condițiile legii.”
- e) Contravine prevederilor din art. Articolul 6 din Convenția Europeană a Drepturilor omului „Dreptul la un proces echitabil”, care prevede că
 „1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.”
- f) Contravine prevederilor din art. Articolul 13 „Dreptul la un recurs efectiv” din Convenția Europeană a Drepturilor omului, care prevede că:
 „Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.”
- g) Obligă instanțele de judecată de drept comun, care ar fi fost competente să judece litigiul în lipsa unei convenții de arbitraj valabile să acționeze în calitate de instanță de recurs;
- h) Depășește limitele intervenției instanțelor de judecată;
- i) Contravine principiului siguranței (securității) raporturilor juridice;
- j) Elimină oricare termen de prescripție a declarării nulității actului juridic;

- k) Contravine prevederilor art. art. 481(5) din Codul de procedură Civilă, care prevede că „încheierea judecătorească privind desființarea hotărârii arbitrale sau privind refuzul de a o desființa poate fi atacată în ordinea și în termenele stabilite de prezentul cod.”
- l) Subminează arbitrajul în calitate de cale alternativă de soluționare a litigiilor civile și comerciale;
- m) Subminează autoritatea Curților de arbitraj instituționalizat și autoritatea Camerei de Comerț și Industria a Republicii Moldova, în calitate de autoritate de nominalizare.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării

Declarăm pe propria onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice.

Avocat Mihai Silța

Avocat Ion Căpățînă

ÎNCHEIERE

19 mai 2023

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău /sediul Centru/

Instanța compusă din

Președinte de ședință, judecător

Diana Tricolici

Grefier

Vadim Bulachii

examinând în ședință de judecată publică cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate formulată de avocații Ion Căpățînă și Mihai Sîlța, în interesele „Optimo IT Solutions LTD”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată formulată de I.P., „Agenția Servicii Publice” împotriva „Optimo IT Solutions LTD”, prin care se solicită desființarea încheierii Curții de Arbitraj Comercial internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie de stabilire a competenței,

a c o n s t a t a t :

1. La 30 decembrie 2022, I.P., „Agenția Servicii Publice” a formulat o cerere de chemare în judecată împotriva „Optimo IT Solutions LTD”, prin care a solicitat desființarea încheierii Curții de Arbitraj Comercial internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie de stabilire a competenței.
2. În ședința de judecată avocații Ion Căpățînă și Mihai Sîlța, în interesele „Optimo IT Solutions LTD”, au formulat o cerere de ridicare a excepției de neconstituționalitate a art. 16 alin. (3) din Legea nr. 24 din 22.02.2008, în partea ce vizează sintagma “*decizia neputând fi atacată*”. Avocații au motivat întrunirea condițiilor de ridicare a excepției de neconstituționalitate stabilite la art. 12¹ alin. (2) Cod de procedură civilă.
3. În ședința de judecată reprezentanții I.P. „Agenția Servicii Publice”, Darii Victoria, Medvedeva Angela și avocatul Buruiană Mihai au cerut respingerea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate, menționând că nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art. 12¹ alin. (2) lit. b) și c) din Codul de procedură civilă.
4. Audiind reprezentanții părților în proces, analizând materialele cauzei, instanța de judecată admite cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, din următoarele motive.
5. Articolul 12¹ alin. (1) din Codul de procedură civilă stabilește că în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.
6. Prin Hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016 de interpretare a art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, Curtea Constituțională a stabilit că excepția de

neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu. Curtea a menționat că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii din cadrul judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza.

7. Curtea a subliniat că judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii condițiilor prevăzute la art. 12¹ alin. (2) Cod de procedură civilă:
 - a) *obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;*
 - b) *excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;*
 - c) *prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;*
 - d) *nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.*
8. Instanța de judecată observă că prevederea contestată este reglementată în Legea cu privire la arbitrajul comercial internațional. Prin prisma art. 135 alin. a) din Constituție, legea face obiectul controlului de constituționalitate.
9. Referitor la cea de-a doua condiție, instanța de judecată constată că cererea privind excepția de neconstituționalitate este formulată de pârâtul "Optimo IT Solutions Ltd.", prin intermediul reprezentanților săi.
10. Referitor la cea de-a treia condiție, instanța de judecată precizează că prevederea contestată urmează a fi aplicată în cauza în care a fost formulată excepția de neconstituționalitate.
11. A patra condiție se referă la inexistența unei hotărâri a Curții Constituționale având ca obiect norma atacată. În acest context, instanța constată că Curtea nu a examinat anterior dispoziția contestată în acest caz.
12. Așadar, instanța constată că condițiile de la art. 12¹ alin. (2) din Cod de procedură civilă sunt întrunite. Din acest motiv, instanța de judecată admite cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 16 alin. (3) din Legea nr. 24-XVI din 22.02.2008, în partea ce vizează sintagma "*decizia neputând fi atacată*".
13. În baza celor expuse, în conformitate cu prevederile art. 12¹, 269-270 din Codul de procedură civilă, instanța de judecată

d i s p u n e:

Se admite cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată de avocații Ion Căpățînă și Mihai Sîlța, în interesele „Optimo IT Solutions LTD”.

Se trimite Curții Constituționale sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 16 alin. (3) din Legea nr. 24-XVI din 22.02.2008 cu privire la arbitrajul comercial internațional, în partea ce vizează sintagma "*decizia neputând fi atacată*".

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecător

Diana Tricolici